

اتحاد آلمانی در اروپا

پیروزی اتحادیه دموکرات مسیحی (CDU) به رهبری فریدریش مرس در انتخابات فدرال اخیر آلمان و قطعی بودن صدراعظمی او، به عنوان یک پیشرفت دلگرم کننده برای اتحادیه اروپا تلقی می‌شود. سطح بالای همسویی سیاسی میان رهبری آلمان و اتحادیه اروپا به این اتحادیه این امکان را می‌دهد تا اصلاحات اقتصادی را به اجرا درآورد، راه‌های افزایش هزینه‌های عمومی در بخش‌های حیاتی را تعیین کند و چارچوب مالی جدیدی تدوین نماید. تقریباً بلافاصله پس از انتخابات، مرس مذاکرات ائتلافی را با حزب سوسیال دموکرات (SPD) آغاز کرد. این فرمول آزموده شده، که چهارمین ائتلاف CDU-SPD از سال ۲۰۰۵ خواهد بود، نسبت به ائتلاف پرتش «چراغ راهنما» که شامل SPD، دموکرات‌های آزاد (FDP) و سبزها می‌شود، انسجام ایدئولوژیک و ثبات بیشتری را فراهم می‌آورد. مهم‌تر از همه، جای‌جایی مرکز ثقل سیاسی از چپ میانه به راست میانه، دولت آلمان را با ارسولافون در لاین، رئیس کمیسیون اروپا، و منفرد ویر، رهبر حزب مردم اروپا (EPP)، همسوی کند.

فون در لاین، سیاستمدار با سابقه CDU که تجربه وسیعی در دولت فدرال آلمان دارد، پس از پیروزی در دور دوم خود در سال گذشته، با موفقیت‌هایی همچون توافق تجاری جدید با مکزیک، اقتدار خود را تثبیت کرده است. رابطه مرس با فون در لاین، که شاگرد آنگلا مرکل، صدراعظم پیشین آلمان بود و مرس را برای رهبری CDU کنار زد، ممکن است پرتنش باشد، اما تاکنون توانسته‌اند از برخورد مستقیم پرهیز کنند. مرس ارتباط نزدیکی با ویر، رئیس بزرگترین حزب پارلمان اروپا و دومین سیاستمدار قدرتمند بروکسل پس از فون در لاین، دارد. ویر که عضو حزب اتحاد سوسیال مسیحی بایرن، حزب خواهر CDU است، از نامزدی مرس برای صدراعظمی حمایت کرد و مرس نیز از ادامه رهبری ویر بر EPP حمایت نمود.

این سه‌گانه از دموکرات‌های مسیحی آلمانی می‌توانند نوعی از اصلاحات اقتصادی را به اجرا درآورند که رقابت‌پذیری اروپا، که به شدت به آن نیاز دارد را تقویت کند. با این حال، تفاوت‌های قابل توجهی در رویکردهای مالی آن‌ها وجود دارد. فون در لاین با الهام از گزارش ماریو دراگی درباره تقویت اقتصاد اتحادیه، بر اقدامات سمت عرضه تأکید دارد، در حالی که «دستور کار ۲۰۳۰» مرس بیشتر بر کاهش هزینه‌های رفاهی، ارائه معافیت‌های مالیاتی برای کسب‌وکارهای کوچک و متوسط (Mittelstand) و کاهش هزینه‌های بالا که غول‌های صنعتی آلمان مانند تسیسن کرپ و فولکس‌واگن را تحت فشار قرار داده، متمرکز دارد. مهم‌تر اینکه، هم مرس و هم ویر نگرانند که طرح‌های سبزی و اهداف آبی‌هواپی ممکن است رشد اقتصادی را محدود کنند. با این حال، زمینه‌های مشترک زیادی برای همکاری وجود دارد، به‌ویژه در چهار حوزه حیاتی. نخست، فون در لاین، مرس و ویر می‌توانند برای کاهش بودجه‌های دولتی تلاش کنند که شامل ساده‌سازی مقررات، کاهش الزامات گزارش‌دهی برای بررسی‌های لازم، مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و پایداری زیست‌محیطی، و تسریع دیجیتال‌سازی اداره عمومی برای کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری می‌شود.

دوم، آن‌ها باید اصلاحات سمت عرضه را به اجرا درآورند، از جمله سرمایه‌گذاری عمومی در زیرساخت‌ها (شبکه‌های ریلی، جاده‌ها، حمل‌ونقل عمومی) و کربن‌زدایی (انرژی‌های تجدیدپذیر، ذخیره‌سازی، شبکه‌ها). برای جلب رضایت مخالفان زیست‌محیطی، این سیاست باید به عنوان یک سیاست صنعتی برای کاهش هزینه‌های انرژی و افزایش رقابت‌پذیری ارائه شود. نقش انرژی هسته‌ای در تلاش‌های کربن‌زدایی نیز باید مورد بررسی قرار گیرد. سوم، برای حمایت از بخش‌های کلیدی مانند فناوری پزشکی، زیست‌فناوری، هوش مصنوعی، و محاسبات کوانتومی، و ابری، باید بر سرمایه‌گذاری در تحقیقات دانشگاهی، ایجاد چارچوب قانونی و مالیاتی واحد برای کسب‌وکارها (با معافیت‌های مالیاتی برای استارت‌آپ‌ها) و توسعه بازارهای سرمایه عمیق‌تر و یکپارچه‌تر تمرکز کرد. در نهایت، با توجه به بی‌توجهی جدید آمریکا به متحدان ناتو، مرس، فون در لاین و ویر باید جبهه‌ای متحد تشکیل دهند تا جنگ اوکراین را به شکلی عادلانه پایان دهند و دفاعی قوی در برابر روسیه‌ای که روزبه‌روز خصمانه‌تر می‌شود، ارائه کنند. مرس نشان داده که آماده است سلاح‌های بیشتری - از جمله موشک‌های تاروس ساخت آلمان - به اوکراین ارسال کند و خدمت سربازی اجباری را دوباره برقرار کند. مهم‌تر اینکه، او اخیراً طرحی را اعلام کرد که هزینه‌های دفاعی بیش از ۲ درصد تولید ناخالص داخلی را از «ترمز بدی» که کسری سالانه را به ۰.۳٪ درصد تولید ناخالص داخلی محدود می‌کند، معاف می‌کند.

تحولات
بالکان

محمدحسین لطفالهی

خبرنگار بین‌الملل

اتفاقات روز سه‌شنبه ۴ مارس در پارلمان صربستان، شبیه هیچ‌کدام از اتفاقات اخیر در این کشور نبود؛ ابرهای سرخ و سیاه هوای ساختمان پارلمان را پوشانده بودند و بنری بزرگ در دستان عده‌ای از افراد قرار داشت که روی آن نوشته شده بود «صربستان برخاسته تا رژیم را سرنگون کند.»

تحولات پارلمان صربستان که ویدئوهای زیادی هم از آن در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی منتشر شد، برای بسیاری از بینندگان شوکه‌کننده بود. نمایندگان اپوزیسیون در پارلمان با پرتاب بمب‌های دودزا صحنه‌ای غریب خلق کرده بودند و علاوه بر درگیری‌های فیزیکی میان نمایندگان، برخی از آن‌ها به سوی یکدیگر بطری آب یا تخم‌مرغ پرتاب می‌کردند.

صربستان ماه‌هاست که با اعتراضات اقشار مختلف علیه «سرکوب آزادی بیان» و «رفتارهای اقتدارگرایانه دولت» مواجه است اما کشیده شدن این اعتراضات به پارلمان به این شیوه، رادومیر لازوویچ، یکی از نمایندگان پارلمان از جبهه «چپ-سبز» در این باره اظهار کرد: «صربستان از خشونت ساختاری تحمیل شده توسط حزب ترقی خواه صرب (SNS) رنج می‌برد.»

لازوویچ از جمله چهره‌های فعال در اعتراضات درون پارلمان در روز سه‌شنبه بود. بر اساس گزارش پولیتیکو، در شرایطی که فضای پارلمان به دلیل انفجار بمب‌های دودزا و درگیری‌ها متشنج بود، لازوویچ با یک کپسول آتش‌نشانی مواد ضدآتش را به سوی بقیه می‌پاشید. او گفت: «ما مقاومت کردیم و هر جای دیگری هم که بتوانیم مقاومت خواهیم کرد. در خیابان‌ها، در معابر، در اعتراضات و در روندهای حقوقی.»

بالکان اینسایت نوشته است که طی اعتراضات در پارلمان صربستان دست کم سه سیاستمدار آسیب دیدند. درگیری‌ها در پارلمان زمانی آغاز شد که اکثریت حاکم (SNS) پیشنهاد اپوزیسیون برای اصلاح دستور کار مجلس را رد کرد. به پیشنهاد حزب حاکم، قرار بود که روز سه‌شنبه افزایش بودجه دانشگاه‌ها و تغییرات در وزارت آموزش مورد بررسی قرار گیرد اما نمایندگان اپوزیسیون خواستار این بودند که در ابتدا پارلمان استعفای میلوس وووچویچ، نخست‌وزیر و کابینه او را به رسمیت بشناسد.

میرا نیکولیچ، خبرنگار ارشد پارلمانی در صربستان که سال‌ها تحولات پارلمان این کشور را پوشش داده درباره حادثه رخ داده در روز سه‌شنبه نوشته است: «پارلمان صربستان شاهد حوادث زیادی از پاشیدن آب به روی یکدیگر تا از جای‌کندن میکروفون‌ها در گذشته بوده؛ اما استفاده از بمب‌های دودزا درون ساختمان پارلمان اقدامی بی‌سابقه در ۲۵ سال اخیر بود که من تحولات را دنبال می‌کنم. فکر نمی‌کنم که این اعتراضات نتیجه‌ای در پی داشته باشد اما مقصر آنچه پیش آمد را رئیس مجلس می‌دانم.»

سوتین میلیوویچ، استاد علوم سیاسی در گفت‌وگو با دوپچه‌وله در این خصوص گفته است: «جلسه قبلی پارلمان هم در فضایی مشابه و متشنج برگزار شده بود. در آن جلسه آنا برنابیچ، رئیس مجلس به تشکیص خود به بحث درباره دستورکارهای پارلمان پایان داد و عملاً خواسته‌ها و حقوق نمایندگان اپوزیسیون را نادیده گرفت. من به نمایندگان اپوزیسیون حق می‌دهم که پارلمان در ابتدا باید به موضوع استعفای نخست‌وزیر و کابینه رسیدگی می‌کرد و این استعفا را به رسمیت می‌شناخت اما آن‌ها باید تدبیر بیشتری به خرج می‌دادند.» او تصریح کرد که معتقد است یک «کودتای کلاسیک» در حال رقم خوردن است و دولت مستقر در حالی که استعفا داده همچنان لوایحی پیشنهاد می‌دهد و رئیس پارلمان آن لوایح را بدون بررسی استعفای دولت در دستور کار مجلس قرار می‌دهد. «تحولات اخیر در صربستان، تداوم بحرانی است که در ماه‌های اخیر در این کشور ایجاد شده و ماه نوامبر پس از حادثه مرگبار ایستگاه راه‌آهن در شهر نووی ساد به اوج خود رسید. معترضان زیادی به خیابان آمدند تا علیه ناکارآمدی و فساد در دولت اعتراض کنند. این اعتراضات در ژانویه امسال نخست‌وزیر صربستان مجبور به استعفا شد.

هم‌زمان با اعتراضات مردمی در ماه ژانویه، صدها نفر از دانشجویان در صربستان از بلگراد راهی شهر نووی ساد شدند و برخی از محورهای ارتباطی مهم در این کشور را مسدود کردند تا اعتراض خود را به بی‌توجهی دولت به بحران‌ها و فحایع ایجاد شده اعلام کنند.

در ادامه بررسی خواهیم کرد که نقطه آغاز اعتراضات در صربستان کجا بود، معترضان چه کسانی هستند و گروه‌های مختلف سیاسی چه نگاهی به اعتراضات اخیر دارند.

▼ فساد و مطالبه شفافیت

اول نوامبر سال گذشته میلادی، ۱۵ نفر بر اثر فروریختن

بحران در

چگونه یک حادثه به بحرانی بزرگ

تحلیلگران، این اعتراضات بزرگترین بحران پیش روی حزب ترقی خواه صرب طی بیش از یک دهه گذشته است. براساس گزارش رسانه‌های محلی، دانشگاه‌ها نزدیک به ۳ ماه است که تعطیل هستند و کارگران و کشاورزان برای ابراز همدلی با دانشجویان اعتصاب کرده‌اند. بیش از ۱۰۰ شهر و روستا درگیر اعتراضات هستند و افکارسنجی به‌عمل آمده از سوی موسسه CRTA نشان می‌دهد که ۷۲ درصد از مردم صربستان از معترضان حمایت می‌کنند. برخی پژوهشگران صرب، اعتراضات اخیر به‌ویژه در بخش دانشجویی را بزرگترین اعتراضات دانشجویی در اروپا از سال ۱۹۶۸ به این سو توصیف می‌کنند.

بالکان اینسایت نوشته است: «اعتراض اصلی افکار عمومی به دولت در چند حوزه متمرکز شده است. فساد، کنترل رسانه‌ها و برگزاری انتخابات‌های نه‌چندان سالم از جمله دلایل این اعتراضات است. آن‌ها همچنین خواستار انتشار کامل مستندات مربوط به حادثه ایستگاه راه‌آهن نووی ساد و بازداشت مسببان این حادثه هستند.» معترضان تاکنون دستاوردهایی هم داشته‌اند. ضمن استعفای نخست‌وزیر و کابینه که به آن اشاره شد، چند هفته قبل، ده‌ها نفر از جمله گوران وسیچ، وزیر سابق ترابری در قاعه ایستگاه راه‌آهن نووی ساد رسماً متهم شدند. الکساندر ووچویچ، رئیس جمهور صربستان هم وعده داد که کمپین مقابله با فساد خود را با سرعت و قدرت بیشتری دنبال کند. تاکنون بیش از ۵۰ افسر پلیس و کارمند ارشد دولت تحت این کمپین بازداشت شده‌اند. ووچویچ تأکید کرده هیچ کس از پیگیری قانونی مصون نخواهد بود اما واکنش معترضان نشان داد که بسیاری از آن‌ها به ووچویچ اعتمادی ندارند.

هلنا ابونوف، پژوهشگر اندیشکده هنری جکسون در بلگراد در این باره نوشته است: «اقدامات دولت در راستای مبارزه با فساد هم بسیار کوچک هستند و هم بسیار دیر انجام شده‌اند. کسانی که باید سال‌ها پیش بازداشت می‌شدند، به نازگی مورد پیگرد قرار می‌گیرند و این ارزشی برای جامعه ندارد. ووچویچ تلاش دارد تا افکار عمومی را با قربانی کردن دیگران آرام کند و جایگاه خود را نگه دارد.» او معتقد است دولت صربستان از قراردادهای تجاری به‌عنوان هدیه‌ای به شرکت‌های خارجی استفاده می‌کند و تا حمایت و رضایت دولت متبوع آن‌ها را کسب کند: «از

سایبان بتنی در یک ایستگاه راه‌آهن در شهر نووی ساد جان باختند. اما این حادثه چه ویژگی به‌خصوصی داشت که به اعتراضاتی بزرگ و فراگیر در صربستان بدل شد؟ سایبان این ایستگاه راه‌آهن، چند هفته پیش از حادثه با همکاری چین ساخته شده بود. دو هفته بعد اتفاق دیگری رخ داد که بر خشم عمومی افزود: ۶۰ مایل آن‌سوتر از نووی ساد، هتل یوگسلاوی، که نماد بلگراد در دوران شکوهش بود، برای ساخت هتل ریتز-کارتون با پولدوز تخریب شد.

نشریه تایمز نوشته است: «باور بسیاری از کارگران و شهروندان در صربستان این است که سرمایه‌گذاران خارجی نمادها و ارزش‌های صربستان را نابود می‌کنند و با اجرای پروژه‌هایی که کیفیت خوبی ندارند، به این کشور ضربه می‌زنند.»

پروژه ایستگاه راه‌آهن بخشی از پروژه بازسازی گسترده راه‌آهن بلگراد بوده‌ایست بود که با وام ۲/۱ میلیارد یورویی چین و اجرای شرکت‌های دولتی چینی (مثل شرکت مهندسی عمران چین - CCECC) انجام می‌شد. این پروژه از سال ۲۰۱۷ آغاز شده بود و قرار بود نمادی از همکاری صربستان و چین باشد. اما معترضان و کارشناسان مستقل ادعا می‌کنند که کیفیت پایین مصالح، عدم نظارت کافی و دور زدن استانداردهای ایمنی، نتیجه فساد در واگذاری قراردادهای بوده است.

قراردادهای این پروژه به‌صورت محرمانه امضا شده و جزئیات آن‌ها از مردم پنهان نگه داشته شده است. معترضان معتقدند که بخش قابل توجهی از بودجه به جیب مقامات دولتی و واسطه‌ها رفته و هزینه واقعی بازسازی بسیار کمتر از مبلغ اعلام شده بوده است.

پروژه‌های دیگری با مشارکت چین، مثل ساخت بزرگراه‌ها یا پل‌ها نیز با اتهامات مشابه روبه‌رو بوده‌اند. به‌عنوان مثال، در سال ۲۰۲۲، فعالان محیط‌زیست و مخالفان دولت ادعا کردند که شرکت‌های چینی در ازای رشوه به مقامات، از رعایت استانداردهای زیست‌محیطی معاف شده‌اند.

مجموعه این حوادث در کنار نارضایتی عمومی از برخورد با رسانه‌ها و نبود شفافیت در امور مالی سبب شد آتش اعتراضات شعله‌ور شود. روزانه هزاران نفر از شهروندان صرب به‌ویژه جوانان به خیابان می‌آمدند و علیه فساد در این کشور اعتراض می‌کردند. به باور بسیاری از